

ΥΠΠΟ: Η νεολιθική θέση «Βοτανικός Κήπος», στη Λίμνη Πλαστήρα

/ [Παιδεία και Πολιτισμός](#)

Ολοκληρώθηκε πρόσφατα η τρίτη ανασκαφική περίοδος, στη Νεολιθική θέση «Βοτανικός Κήπος», στις δυτικές όχθες της Λίμνης Πλαστήρα[1] (εικ. 1), όπου έχει εντοπιστεί, σε υψόμετρο 800μ, νεολιθική εγκατάσταση.

Σε βάθος περίπου 1μ. κάτω από την επιφάνεια, εντοπίστηκε η κύρια επιφάνεια χρήσης του χώρου που σύμφωνα με ραδιοχρονολογήσεις ανάγεται στη μετάβαση από το τέλος της Αρχαιότερης /έναρξη της Μέσης Νεολιθικής (5999-5845 π.Χ.-ΟxA 18194). Τα ευρήματα πιστοποιούν ότι πρόκειται για μια θέση που είχε αυτονομία στα υλικά των πρώτων υλών, όπως πηλός για την κατασκευή αγγείων και πυριτόλιθος διαφόρων ποικιλιών, ενώ βρέθηκε πληθώρα τριπτών εργαλείων και πολλών μυλόλιθων φτιαγμένων από ψαμμίτη που βρίσκεται στο φυσικό υπόβαθρο της θέσης. Η κεραμική είναι κατά κανόνα μονόχρωμη, κατασκευασμένη επί τόπου, αφού αποκαλύφθηκαν δύο μέχρι στιγμής συγκροτήματα κεραμικών κλιβάνων (εικ. 2), όπου βρίσκονται ενσωματωμένα σφαιρικά κυρίως αγγεία, προφανώς στη θέση όπτησής τους. Εκτιμάται, σύμφωνα με τη στρωματογραφία, ότι και άλλοι κλίβανοι θα βρεθούν στη συνέχεια.

Εικόνα 2. Το συγκρότημα του κλιβάνου στα τετράγωνα Θ1-Θ2 και εν μέρει Η1-Η2 του καννάβου. Διακρίνονται ολόκληρα αγγεία *in situ*

Η παρουσία κεραμικών κλιβάνων σε τόσο πρώιμη περίοδο είναι μια πολύ πρόσφατη πληροφορία από άλλες τρεις θέσεις της Θεσσαλίας. Ότι εντοπίστηκαν εδώ καταδεικνύει την αυτονομία αυτής της ορεινής θέσης και πιθανόν και τον μονιμότερο χαρακτήρα της εγκατάστασης. Έχουν βρεθεί επίσης «ιδιοκατασκευές» για διάφορες χρήσεις, πιθανόν και ένας φούρνος (εικ. 3).

Εικόνα 3. Η κυκλική κατασκευή από λίθους ψαμμίτη και άργιλο στα τετράγωνα Ζ3-Ζ4-Η3-Η4, πιθανόν φούρνος

Μια μεγάλη έκταση καλύπτεται από πυρακτωμένες επιχώσεις που περιορίζονται

από την παρουσία πλινθόκτιστου τοίχου, όπου έχουν βρεθεί εστίες, πασσαλότρυπες και άλλα κινητά ευρήματα.

Μεταξύ των κινητών ευρημάτων από όλο τον χώρο διακρίνονται κάποια ανθρωπόμορφα ειδώλια, το ένα εκ των οποίων έχει το σπάνιο σωζόμενο ύψος των 10,5εκ., ενώ ολόκληρο υπολογίζεται ότι θα ξεπερνούσε τα 16-17 εκ. ύψος (εικ.4).

Εικόνα 4. Το μεγαλόσωμο ειδώλιο. Σώζεται σε ύψος 10,5 εκ. με εκτιμώμενο συνολικό ύψος περί τα 16-17 εκ.

Ξεχωρίζει επίσης ακέραιο ομοίωμα κλιβάνου η σπιτιού (εικ. 5), επίσης πολύ σπάνιο εύρημα.

Εικόνα 5. Ακέραιο ειδώλιο κλιβάνου ή σπιτιού

Στην κεραμική εντοπίζονται κάποια διακοσμητικά στοιχεία (κομβία) που πιθανόν μπορούν να οδηγήσουν σε στενότερες σχέσεις με συγκεκριμένες θέσεις-μαγούλες της ίδιας περιόδου στον θεσσαλικό κάμπο. Όπως εκτιμάται μέχρι στιγμής, πρόκειται για μια σπάνια σε μεγάλο υψόμετρο νεολιθική εγκατάσταση, που διαφέρει από ό,τι γνωρίζουμε μέχρι σήμερα από τις πεδινές ανάλογες εγκαταστάσεις, με την έννοια της «πρωτοτυπίας» και της μη επανάληψης όμοιων κινητών ή σταθερών ευρημάτων, και πρέπει να αντιμετωπιστεί ως μια ιδιαίτερη περίπτωση που ανοίγει νέα πεδία στη νεολιθική έρευνα.

Κεντρική φωτογραφία: Πρόκειται για ανασκαφή της ΕΦΑ Καρδίτσας υπό τη διεύθυνση των Δρ. Αικ. Κυπαρίσση-Αποστολικά και Δρ. Ορέστη Αποστολικά.